

GEYSEN, Lode (Antwerpen 27 april 1903 – Maria-
burg 28 juli 1938).

Studeerde aan de Katholieke Normaalschool te Antwerpen en werd in 1922 aangesteld als onderwijzer aan het Sint-Henricusinstituut aldaar. In 1925 slaagde Geysen voor het eindexamen van de toneel- en declamatieklas van het Antwerpse Koninklijk Vlaams Conservatorium en werd nog datzelfde jaar voor één jaar als acteur geëngageerd bij Het Vlaamsche Volkstoneel onder leiding van Johan de Meester. Na een jaar keerde hij terug voor de klas maar bleef tegelijkertijd zeer actief in het school- en amateurtheater (De Dageraad in Brasschaat, de toneelafdeling van het Davidsfonds in Merksem en de Sint-Augustinuskring in Antwerpen), waar hij het katholieke theaterrenouveau met verve verdedigde. In 1930 werd hij naast Anton van de Velde tweede regisseur bij het intussen om ideologische, sociale en esthetische redenen gesplitste Vlaamsche Volkstoneel. Toen dit in 1932 definitief op de klippen liep, keerde hij terug naar het amateurtoneel. Rond deze tijd verdiepte hij zich in de kracht en functie van het massaspel, nadat hij reeds eerder het spreekkoor had afgetast als middel om het belijden van een gedeelde religiositeit en een Vlaams-nationale ideologie esthetisch gestalte te verlenen. Meer dan ooit tevoren kwam Geysen hier voor zichzelf tot een artistieke synthese van zijn diepchristelijk geloof en zijn nationa-

Lode Geysen spreekt op het Vlaamsch Nationaal Zangfeest in juli 1937 op de Brusselse Grote Markt. De acteur en regisseur Geysen trachtte via massaspelen zijn diepreligieus gevoel en zijn Vlaams-nationalisme esthetisch te koppelen. (AMVC)

listische overtuiging. In en door het massaspel kon het Vlaamse volk zijn solidariteit en eigenheid herwinnen: "Het theater van een volk, dat al wat Vlaams en van nu is door het theater om fel gekleurd, want heftig beleefd, aan Vlaanderen geeft." Beroemd werd zijn optreden op het vijfde **Vlaams Nationaal Zangfeest** op de Brusselse Grote Markt in juli 1937 waar hij een duizendkoppige menigte in een nationalistische roes bracht. De erkenning die hij intussen genoot als regisseur van de Antwerpse Koninklijke **Nederlandse Schouwburg** (1936-1937) of als regisseur van luisterspelen aan het **Nationaal Instituut voor Radio-omroep**, blijven in dit licht van ondergeschikt belang: zijn historische relevantie blijft primordiaal verbonden met de uitingen van gemeenschapskunst.

WERKEN: Artikelen in *Tooneelgids*.

LITERATUUR: W. Putman, *Tooneeldagboek 1928-1938*, 1938; – Lode Geysen 1903-1938. *Herdenkingsalbum*, 1940; – 'Lode Geysen', in *Vlaanderen*, jg. 30, nr. 181 (maart-april 1981), p. 91-100.

FRANK PEETERS